

Návrh

na vyhlášení zvláště chráněného území

ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.,
o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“),
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb., o plánech péče, zásadách péče a podkladech
k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, kterou se provádí některá
ustanovení zákona

Přírodní památka

Rybník Motovidlo

Datum zpracování:

Únor 2022

1. Název zvláště chráněného území:

Rybník Motovidlo

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území:

Přírodní památka (dále jen "PP") ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon")

3. Předměty ochrany a jejich popis:

3.1. Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

Přírodní památka bude zřízena pro ochranu populace kriticky ohroženého plavínu štítnatého (*Nymphoides peltata*). Předmět ochrany obecně představují také typické druhy rostlin a živočichů, které jsou svým výskytem vázané na extenzivně využívané rybníky s bohatou litorální vegetací a navazujícími mokřady, včetně široké řady ohrožených taxonů obojživelníků a ptáků.

3.2. Popis předmětů ochrany:

Hlavním předmětem ochrany je společenstvo makrofytní vegetace stojatých vod s plavínem štítnatým (*Nymphoides peltata*), zakres výskytu populace plavínu zjištěného v rámci inventarizačních průzkumů v roce 2019 viz příloha č. 3 tohoto návrhu.

A. Společenstva

název společenstva	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu společenstva
Vegetace stojatých vod s plavínem štítnatým	cca 2 %	Ochranařsky nejvýznamnější vegetační typ je tvořen populací kriticky ohroženého druhu plavínu štítnatého (<i>Nymphoides peltata</i>). Původně byl tento typ vegetace rozšířen na většině území rybníka, nyní se nachází na asi 2% vodní hladiny. Vegetaci tvoří především vzplývavé listy plavínu na hladině a rostliny růžkatce ostnitého (<i>Ceratophyllum demersum</i>) ve vodním sloupci.

B. Druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
<i>Lissotriton vulgaris</i> čolek obecný	Odchyceno 7 adultních jedinců při použití celkem 8 vrší. Celkově lze předpokládat menší populaci s odhadem početnosti v řádově nižších desítkách jedinců, vázanou na litorální části s přítomností vodních makrofyt.	SO/VU	Rozmnožuje se na menších až středně velkých vodních nádržích či v mělkých lagunách rybníků. Jako terestrická stanoviště využívá zejména otevřenou krajinu (louky, lidská sídla), ale i listnaté lesy. Zimuje na souši či na dně vodních ploch.
<i>Bombina bombina</i> kuřka obecná	V květnu bylo akusticky sledováno kolem desítky exemplářů. Jedná se o stabilní rozmnožující se populaci s abundancí několik desítek exemplářů.	SO/EN	K rozmnožování využívá převážně mělké dobře osluněné vodní plochy s bohatou vegetací, vzácněji i větší kaluže. Je více vázána na vodní prostředí než ropuchy a skokani

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
			hnědé řady. Na podzim opouští vodu a zimuje terestricky.
<i>Bufo bufo</i> ropucha obecná	Na lokalitě byl druh zastižen v řádech jednotek jedinců. S ohledem na relativně pozdní termín 1. návštěvy nelze početnost populace odhadovat přesně.	O/VU	Ekologicky velmi přizpůsobivý druh, obývá různorodé biotopy.
<i>Bufo viridis</i> ropucha zelená	Prokázány 2 snůšky. V květnu identifikováno cca 5 dospělých volajících jedinců. Celkem lze předpokládat menší populaci s odhadem početnosti v řádově nižších desítkách jedinců.	O/EN	V terestrické fázi preferuje suché a polosuché pastviny, světlé osluněné lesy; v ČR je poměrně dost vázána na otevřenou zemědělskou krajinu s ornou půdou či průmyslové, vojenské a těžební oblasti s pravidelně a často narušovaným povrchem půdy. Pro období rozmnožování vyhledává mělká, prosluněná a málo zarostlá vodní tělesa.
<i>Hyla arborea</i> rosnička zelená	Byli prokázáni jednotlivci do 10 ex. (hlasy). Lze očekávat stabilní populaci s odhadem početnosti nižších desítek jedinců.	SO/NT	Tento druh preferuje především osluněné mokřady či menší rybníky s bohatou vegetací. V terestrické fázi vyhledává spíše okraje lesů, louky, pastviny apod.
<i>Pelophylax esculentus</i> skokan zelený	Prokázán výskyt jedinců v početnosti řádově nižších stovek. Lze očekávat stabilní populaci.	SO/NT	Skokan zelený je vyloženě vodní druh, který se zdržuje ve vodním prostředí celoročně. Jeho nejčastějším biotopem u nás je rybník s litorálními porosty. Dále se rozmnožuje v různých větších tůních a jezírkách v pískovnách, lomech, výsypkách atd.
<i>Pelophylax lessonae</i> skokan krátkonohý	Prokázán výskyt desítek jedinců – roztroušeně. Lze očekávat stabilní populaci.	SO/VU	Většinu roku tráví ve vodním prostředí. Preferuje menší rybníky či větší a mělké tůně s bohatě vyvinutými litorálními porosty.
<i>Rana dalmatina</i> skokan štihlý	Na rybníce bylo nalezeno cca 10 až 15 snůšek. V navazujícím lesním porostu byl chycen jeden dospělý jedinec.	SO/NT	Vyhledává vodní plochy všeho druhu s nižší rybí obsádkou. Důležitá je podoba navazujících území, potřebuje dostatek zeleně a luk.

Vysvětlivky:

CR, EN, VU, NT, DD – kategorie ohrožení podle Červeného seznamu ohrožených druhů bezobratlých, obratlovců a mechorostů: kriticky ohrožený, ohrožený, zranitelný, téměř ohrožený, nedostatečně známý taxon

SO, O – kategorie zvláště chráněných druhů podle Vyhlášky č. 395/1992 Sb.: silně ohrožený, ohrožený

V rámci inventarizačních průzkumů lokality během roku 2019 byla dále zjištěna přítomnost následujících ohrožených druhů rostlin, resp. živočichů: bublinatka jižní (*Utricularia australis*), okřehek trojbrázdý (*Lemna trisulca*), ostřice nedošáchor (*Carex pseudocyperus*), ostřice šáchorovitá (*Carex bohemica*), rozrazil štítkovitý (*Veronica scutellata*), čírka obecná (*Anas crecca*), hohol severní (*Bucephala clangula*), kolpík bílý (*Platalea leucorodia*), kopřivka obecná (*Anas strepera*), krahujec obecný (*Accipiter nisus*), krkavec velký (*Corvus corax*), kvakoš noční (*Nycticorax nycticorax*), lejsek šedý (*Muscicapa striata*), lžičák pestrý (*Anas clypeata*), moták pochop (*Circus aeruginosus*), orel mořský (*Haliaeetus albicilla*), potápka malá (*Tachybaptus ruficollis*), potápka roháč (*Podiceps cristatus*), rorýs obecný (*Apus apus*), rybák obecný (*Sterna hirundo*), strakapoud prostřední (*Dendrocopos medius*), vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*), vodouš kropenatý (*Tringa ochropus*), volavka bílá (*Egretta alba*), volavka stříbřitá (*Egretta garzetta*), zrzohlávka rudozobá (*Netta rufina*), žluva hajní (*Oriolus oriolus*).

4. Cíl ochrany:

Dlouhodobým cílem péče je zajištění vhodných podmínek pro udržení vitální populace kriticky ohroženého plavínu štitnatého a dalších typických druhů rostlin a živočichů, které jsou vázané na extenzivně využívané rybníky. Cíl spočívá v nastavení vhodných rybích obsádek a rybníčního hospodaření včetně optimalizace manipulace s hladinou.

5. Základní ochranné podmínky:

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6. Návrh bližších ochranných podmínek:

V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené PP bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a/ povolovat změny druhu pozemků nebo způsobu jejich využití,
- b/ povolovat a provádět změny dokončených staveb nebo změny staveb před jejich dokončením,
- c/ zřizovat skládky jakýchkoli materiálů,
- d/ povolovat a provádět změny vodního režimu pozemků,
- e/ hnojit pozemky nebo používat chemické prostředky,
- f/ vysazovat nebo vysévat rostliny nebo vypouštět živočichy,
- g/ zřizovat příkrmovací zařízení nebo slániska,
- h/ příkrmovat ryby a zvěř,
- i/ provádět letnění nebo zimování rybníků,
- j/ zasahovat do litorálních porostů, provádět úpravy dna a břehů včetně odbahňování,
- k/ chovat ryby nebo vodní drůbež, schvalovat zarybňovací plány,
- l/ manipulovat s výškou vodní hladiny kromě stavů vyžadujících okamžitý zásah (povodňové stavy a mimořádné situace dle manipulačního řádu),
- m/ vyznačovat cyklistické trasy nebo trasy pro pěší.

Souhlasy uvedené v bodech a) až m) se nevyžadují, pokud tyto činnosti vykonává přímo příslušný orgán ochrany přírody nebo jsou příslušným orgánem ochrany přírody požadovány v rámci realizace schváleného plánu péče nebo v rámci opatření ke zlepšení stavu prostředí přírodní památky.

7. Vymezení hranice přírodní památky a jejího ochranného pásma:

7.1. Navrhovaná hranice přírodní památky

Nově navržená hranice PP je vedena po hranici stávajících parcel katastru nemovitostí. Hranice byla navržena tak, aby všechny významné fenomény předmětu ochrany byly v území zahrnuty. V místech,

kde hranice nevede po prvcích, jež jsou v terénu jednoznačně identifikovatelné, je nutné hranice geodeticky zaměřit a stabilizovat hraničníky v lomových bodech.

7.2. Vymezení ochranného pásma přírodní památky

Ochranné pásmo se nevyhlašuje.

7.3. Získání informace o vymezení přírodní památky a jejího ochranného pásma

Zákres a vymezení hranice PP je přílohou číslo 1 tohoto návrhu.

Návrh hranic PP je dále k dispozici na internetových stránkách Krajského úřadu Jihočeského kraje (www.kraj-jihocesky.cz) v kapitole „Krajský úřad – Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví – Ochrana přírody a krajiny – Oddělení – Příroda, krajina, druhová ochrana – Zvláště chráněná území – Přehlašování“ (<https://zp.kraj-jihocesky.cz/prehlasovani.html>).

8. Územně správní zařazení území přírodní památky:

kraj:	Jihočeský
okres:	České Budějovice
obec s rozšířenou působností:	České Budějovice
obec s pověřeným obecním úřadem:	České Budějovice
obec:	Čejkovice
katastrální území:	Čejkovice u Hluboké nad Vltavou (618993)

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených návrhem přírodní památky a jejího ochranného pásma:

katastrální území: Čejkovice u Hluboké nad Vltavou (618993)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
183		zastavěná plocha a nádvoří		10002	6	6
1585/1		vodní plocha	rybník	228	115950	115950
Celkem						115956

10. Předpokládaná výměra zvláště chráněného území*:

Přírodní památka: 11,5956 ha

Celkem: 11,5956 ha

* výměra byla stanovena odhadem z GIS

11. Odůvodnění návrhu:

11.1. Historie ochrany území:

Jedná se o nově vyhlášenou přírodní památku, která bude zřízena na území stávající evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) Rybník Motovídlo. Tato EVL byla vyhlášena dle nařízení vlády České republiky č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit (EVL Rybník Motovídlo, CZ0310618). Předmětem ochrany EVL jsou přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition* (3150), které jsou zde zastoupeny biotopem vegetace vodních makrofyt s populací plavínu štitnatého (*Nymphoides peltata*).

11.2. Hlavní důvody zpracování návrhu na vyhlášení PP:

Hlavní důvod zpracování návrhu na vyhlášení PP Rybník Motovidlo představuje zařazení lokality na národní seznam evropsky významných lokalit a související zajištění ochrany stanoviště 3150, tj. přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition*, včetně populace plavínu štítnatého (*Nymphoides peltata*). Vyhlášením dojde k implementaci soustavy chráněných území Natura 2000. Vyhlášení EVL Rybník Motovidlo společně s aktualizací stavu lokality a předmětu ochrany vytvořily východiska k zahájení legislativního procesu vyhlášení nového zvláště chráněného území.

11.3. K názvu zvláště chráněného území:

Název lokality je současně názvem rybníku, jehož biotop představuje předmět ochrany. Název navazuje také na stejnojmennou EVL.

11.4. Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území:

Charakter území a předmětu ochrany dle metodiky MŽP pro vyhlásování přírodních památek a rezervací včetně stanovení kategorií zvláště chráněných území a nařízení vlády č. 318/2013 Sb. odpovídá kategorii přírodní památka.

11.5. K předmětům ochrany:

Předmět ochrany je vymezen tak, aby obsáhl přírodní hodnoty území nově navržené PP v celém jejích rozsahu a zároveň zahrnul ty předměty ochrany, které se v území vyskytují. Jeho definice vychází z inventarizačních průzkumů provedených v roce 2019 a zároveň pokrývá předmět ochrany evropsky významné lokality Rybník Motovidlo, tj. stanoviště 3150 (přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition*), která se s navrhovanou PP překrývá.

11.6. K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanoveními § 35 odst. 2 zákona tak, aby bylo zajištěno zachování předmětu ochrany v příznivém stavu.

11.7. K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky PP Rybník Motovidlo jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami PP a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8. K jednotlivým bližším ochranným podmínkám:

ad a/ a b/ *povolovat změny druhu pozemků nebo způsobu jejich využití a povolovat a provádět změny dokončených staveb nebo změny staveb před jejich dokončením:*

Předmět ochrany PP je vázán na stávající druh a způsob využití pozemků. Změna druhu využití pozemků tak znamená potenciální ohrožení předmětu ochrany PP a je navrhováno vázat ji na souhlas orgánu ochrany přírody. Rovněž jakékoliv změny staveb s sebou nesou riziko poškození předmětu ochrany.

ad c/ *zřizovat skládky jakýchkoli materiálů:*

Mikrolokalita výskytu některých druhů tvořících předmět ochrany PP mohou být nevhodným umístěním skládky i malého rozsahu nebo krátké doby trvání vážně poškozeny nebo zcela zničeny.

ad d/ *povolovat a provádět změny vodního režimu pozemků:*

Narušení vodního režimu může znemožnit existenci druhů i společenstev uvedených v předmětu ochrany PP a představuje jeden z nejzávažnějších faktorů ohrožení předmětu ochrany PP.

ad e/ hnojit pozemky nebo používat chemické prostředky:

Narušení chemismu a trofie území může omezit až znemožnit existenci druhů i společenstev uvedených v předmětu ochrany PP, zejména těch citlivých na chemismus prostředí či vázaných na stanoviště s nízkou trofickou úrovní.

ad f/ vysazovat nebo vysévat rostliny nebo vypouštět živočichy:

Vysazování rostlin a vypouštění živočichů představuje značné riziko ať úmyslného nebo neúmyslného (doprovodného) zavlečení invazních druhů, které mohou zcela degradovat hodnotné původní biotopy a vytlačit původní vzácné druhy flóry a fauny. Vysazování původních druhů, které se v území vyskytují (např. posilování jejich populací), může ohrozit genetickou stabilitu lokálních etablovaných populací a tím ohrozit tyto druhy na jejich existenci.

ad g/ a h/ zřizovat příkrmovací zařízení nebo slániska a příkrmovat ryby a zvěř:

Vzhledem k tomu, že chráněná společenstva jsou citlivá na zvýšený obsah dusíku a fosforu v prostředí a při příkrmování se obsah těchto látek v prostředí zvyšuje, dochází příkrmováním ke zhoršování podmínek pro společenstva a druhy předmětu ochrany.

ad i/ provádět letnění nebo zimování rybníků:

Letnění či zimování rybníku realizované v nevhodném období může omezit či úplně znemožnit existenci druhů i společenstev uvedených v předmětu ochrany PP.

ad j/ zasahovat do litorálních porostů, provádět úpravy dna a břehů včetně odbahňování:

Nevhodné zásahy do oblasti litorálu stejně tak jako nepřiměřené úpravy dna a břehů v nevhodném období mohou omezit či úplně znemožnit existenci druhů i společenstev uvedených v předmětu ochrany PP.

ad k/ chovat ryby nebo vodní drůbež, schvalovat zarybňovací plány:

Nepřiměřený chov ryb stejně jako chov drůbeže způsobuje zvyšování trofie prostředí, což je pro předměty ochrany této přírodní památky nežádoucí. Nepřiměřené a nevhodné rybí obsádky mohou omezit či úplně znemožnit existenci druhů i společenstev uvedených v předmětu ochrany PP.

ad l/ manipulovat s výškou vodní hladiny kromě stavů vyžadujících okamžitý zásah (povodňové stavy a mimořádné situace dle manipulačního řádu):

Nevhodná manipulace s vodní hladinou může omezit či úplně znemožnit existenci druhů i společenstev uvedených v předmětu ochrany PP.

ad m/ vyznačovat cyklistické trasy nebo trasy pro pěší:

Výskyt některých druhů tvořících předmět ochrany PP může být nevhodným vedením různých tras negativně ovlivněn.

11.9. K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Nově navržená hranice PP je vedena převážně po hranicích aktuálních parcel katastru nemovitostí. Hranice byla navržena tak, aby všechny významné fenomény předmětu ochrany byly v území zahrnuty. Hranici je třeba po celém obvodu vymezit pruhovým značením a tabulemi s malým státním znakem ČR a tabulí s uvedením kategorie zvláště chráněného území.

11.10. K vymezení ochranného pásma:

Ochranné pásmo není navrhováno.

Přílohy:

č. 1 – Orientační mapa PP Rybník Motovidlo

č. 2 – Katastrální mapa se zákresem PP Rybník Motovidlo

č. 3 – Mapa výskytu hlavního předmětu ochrany dle inventarizačních průzkumů v 2019

This topographic map depicts the Vyšatov region, characterized by a network of lakes and extensive forested areas. The lake Motovsko is specifically highlighted with a red outline. Other prominent lakes include Vyšatov, Blatec, and Blatcov. The map also shows several settlements, including Vyšatov, Blatcov, and Čejkovice. A scale bar at the bottom indicates distances from 0 to 1000 meters. The map is detailed with contour lines, roads, and various geographical features.

Map showing the area around rybník Motovídlo. The map includes a scale bar (0 to 400 m) and a north arrow. The area is labeled 1585/1 and 183. The text "KU Čejkovice u Hluboké nad Vltavou (618993)" is written diagonally across the map.

Legend:

- Red line: hranice ZCHÚ rybník Motovídlo
- Black line: katastrální mapa
- Brown line: hranice KÚ

Příloha č. 3 – Mapa výskytu hlavního předmětu ochrany dle inventarizačních průzkumů v 2019: Plavín štítnatý (*Nymphoides peltata*) při východním okraji rybníka

